

РИСУВАНЕ С ПАСТЕЛИ – ВЪЗМОЖНОСТ ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА ЕМОЦИОНАЛНОТО НАПРЕЖЕНИЕ И СТИМУЛИРАНЕ ТВОРЧЕСКОТО МИСЛЕНЕ ПРИ УЧЕНИЦИТЕ В ЧАСОВЕТЕ ПО ЗАНИМАНИЯ ПО ИНТЕРЕСИ В ГРУПА ЗА ЦОУД

Петрана Костадинова Пицева

Първо основно училище „Св. Св. Кирил и Методий“, Гоце Делчев

PAINTING WITH PASTELS – A POSSIBILITY TO REDUCE EMOTIONAL STRESS AND STIMULATE A CREATIVE THINKING FOR STUDENTS IN INTEREST CLASSES A GROUP FOR ALL-DAY ORGANIZATION OF THE SCHOOL DAY

Petrana Kostadinova Pitseva

First primary school „St. Cyril and St. Methodius“, Gotse Delchev

Abstract: If you capture all students attention with something that activates all their senses, imagination and their bodies – then they would be able to perceive and assimilate better, to follow easily. Painting with pastels is a unique way to reduce emotional stress among students and stimulate the process of learning and creative thinking. Drawing make students think outside the box and allows students to be bold and creative in solving problems, it lets them discover new paths and improve their current ways of thinking and acting.

Keywords: drawing, pastels, emotions, tolerance, respect, learning, skill formation

Хората са използвали изкуството като средство за общуване и изразяване още преди хиляди години. То оказва неизчерпаемо въздействие и сила върху емоционалното състояние и развитие на индивида, както и при формирането на неговата личност. Ролята на изкуството за общото развитие на личността на ученика е актуална във всички времена. Изкуството и в частност изобразителното изкуство спомага за развитието на мисленето при учениците от I до IV клас. Посредством мисленето учениците опознават явленията от заобикалящия ги свят, съществени черти, особености. То има значение за възпитание на естетическите възприятия и представи у всяка ученическа личност.

С въведената целодневна организация на учебния ден в Първо основно училище „Св. Св. Кирил и Методий“, гр. Гоце Делчев и включените в нея дейности по занимания по интереси се дава възможност учениците да проявят свободно творческия си потенциал, да подобрят своето физическо, умствено и емоционално благосъстояние. В тези дейности, с помощта на изкуството, се възпитава мислене извън рамка, развиват се важни моторни и физически умения, поощрява се въображението. Творческият процес прави ученето забавно и лесно. Всеки педагог знае, че в общуването с учениците са необходими психологически умения, че проблемите с ученето са проблеми от емоционалния свят на ученика, че развитието му се нуждае от въображение, игра, творчество, разбиране и пространство. Изкуството е начин, по който да се поощри гъвкавостта, както на училищната среда, така и на самия ученик. Ако успеем да грабнем цялото внимание на учениците с нещо, което активира всичките им сетива, въображението, тялото им – тогава те ще бъдат способни да възприемат по-добре, да усвояват, да следват.

„Световен ден на изкуството – рисуване с маслени пастели“ – това е тема на открито занятие, което е проведено в група за целодневна организация на учебния ден в 4 клас. Наименованието фокусира вниманието на учениците върху изкуството като съвкупност от много разновидности. В удовната част се представя приносът на изкуството към света и влиянието му върху човечеството, от къде произлиза идеята за отбелязването на такъв ден и видовете изкуства според предназначението им. След обсъждане на различни въпроси, учениците сами стигат до извода колко скучен, примитивен и безцветен би бил животът ни без изкуство.

В началото на основната част, вниманието се насочва към изобразителното изкуство и по-специално към изящното изобразително изкуство – живопис. И това не е случайно. Цветовете пораждат радост у човека, очите имат нужда от цвят толкова, колкото им е нужна и светлината. Учениците се запознават с две-

те основни групи цветове – топли и студени. В практико-приложната част от занятието, под ръководство на учителя и звученето на релаксираща и успокояваща музика, груповата работа е свързана с рисуване с маслени пастели в топлите тонове като червено, оранжево и жълто, предизвикващи различни емоции, свързани с усещането за уют, дом и топлина.

В периодите на постоянни промени, в които живеем все по-голяма и ярка роля придобива изкуството със всичките си начини на изразяване. Учениците днес са затрупани с информация – в училище и във виртуалното пространство. Рисуването помага на ученика да релаксира, да намали емоционалното напрежение, да развие своя потенциал. Играта и всички задачи, които минават през личната му опитност, са трайни, въздействащи и се помнят завинаги. У всеки човек е заложен определен творчески потенциал, необходим за осъществяването на всяка една дейност. Това налага усилията да се насочат към стимулиране и усъвършенстване на тези творчески способности още от ранна ученическа възраст. Дейностите по занимания по интереси в ЦОУД дават възможност за това. Освен че се въздейства благоприятно върху цялостното развитие на учениците, решават се и редица задачи:

- преодоляване на комплекси, съмнение в себе си и изолация;
- създаване на положителен емоционален фон и освобождаване от ефектите на стреса;
- разкриване на творческия потенциал и развитие на въображението;
- развиване на фини двигателни умения на ръката и по-високи умствени функции: мислене, въображение, реч;
- формиране на групови комуникационни умения;
- повишаване самочувствието на учениците.

В дейностите по занимания по интереси не е важен крайният резултат, а самият творчески процес, който може да се сравни с лекарство, изцеление, освобождаване от натрупани негативни емоции, облекчаване на стреса и безпокойството. След надраскването на листа с пастели, учениците имат възможност да слоят цветовете с помощта на пръстите, което е силно ангажираща съзнанието дейност, подобряваща концентрацията (фиг. 1). Тъй като целият фокус е насочен към малък лист хартия, това е добре дошла промяна в днешните ученически времена, когато умът е зает с множество неща във всяка точка. Финалните щрихи се нанасят с помощта на графитен молив (фиг. 2). Особена роля се отдава на тактилните усещания, които изпитва ученикът от контакта на пръстите с хартията и пастела. В процеса на такова рисуване учениците се отпускат и разкрепостяват, тъй като сега им е позволено онова, което обикновено се забранява, а именно да се цапат, да бъдат невнимателни и да излязат отвъд позволеното.

Фигура 1. Рисуване с пастели

За пълноценното си развитие, учениците имат нужда от стимулиране на:

- въображението, което е свободното мислене, правещо ги уникални и различни от масата личности;
- уменията да се концентрират;
- увереност в себе си и собствените си сили;
- умение да работят в екип;
- уменията да изразяват себе си, мислите, желанията.

Фигура 2. Рисуване с пастели (нанасяне на финални щрихи с графит)

В заключителната част на заниманието по интереси се прави обобщение и анализ на разглежданата тема.

Целите на реализираната добра педагогическа практика са постигнати. Учениците осъзнават факта, че колкото повече внимание посвещават на творческите си занимания, толкова по-лесно ще постигнат резултатите, които ще ги задоволят; че за да получиш най-доброто са нужни внимание, търпение и труд (фиг. 3).

Фигура 3. Удовлетвореност от положения труд, внимание и търпение

Чрез дейностите по занимания по интереси в групите за ЦОУД се постигат високи резултати в процеса на обучение, възпитание и социализация, тъй като те позволяват активното включване на всички ученици, една част от които остават пасивни в задължителните учебни часове.

Изкуството за учениците е като лунапарк във въображението им. Рисуването, както и заниманията с изкуства като цяло, е в основата на хармоничното развитие на детската психика. Ако математиката и точните науки стимулират в по-голяма степен лявото полукълбо на мозъка, което е свързано с логическото мислене и рационалността, изкуствата стимулират дясното полукълбо, което отговаря за нашата креативност и интуиция. А в идеалния вариант, двете полукълба на човешкия мозък трябва да работят балансирано.